

opusdei.org

Salve Regina

Salve Regina (łac. Witaj Królowo lub Cześć Królowej) – antyfona ku czci Najświętszej Maryi Panny, śpiewana od dnia Najświętszej Trójcy (niedziela po Zesłaniu Ducha Świętego) aż do Adwentu.

23-07-2019

Antyfona ta kończy również modlitwę różańcową i jest często śpiewana w czasie pogrzebów. Jest jedną z najpopularniejszych i najbardziej znanych modlitw do Maryi, Matki Jezusa, pierwotnie

napisanych po łacinie. Jest to jedna z czterech antyfon brewiarza poświęconych Dziewicy (pozostałe trzy to *Alma Redemptoris Mater*, *Ave Regina Coelorum* i *Regina Coeli*).

Pierwotnie jest to sekwencja z rymem "e", chociaż układ wersetów może się różnić w wersjach różnych kompilatorów. Przez pewien czas przypisywano ją Bernardowi z Clairvaux; jednak teraz wiadomo, że dodał on jedynie ostatnie wezwanie: *O clemens, o pia / o dulcis, Virgo Maria*, wprowadzając dwa wersety z rymem "-ia". Obecnie większość komentatorów przypisuje autorstwo łacińskiego oryginału bł. Hermanowi z Reichenau[1].

Bernard dla wyrażenia swojej miłości do NMP nie tylko pięknie o Niej pisał, ale często Ją pozdrawiał w Jej świętych wizerunkach. Powtarzał wówczas radośnie *Ave, Maria!* Legenda głosi, że raz z figury miała

mu odpowiedzieć Matka Boża na to pozdrowienie słowami: *Salve, Bernardzie!*

Cystersi, dominikanie i franciszkanie zachęcali do odmawiania *Salve Regina* w różnych okolicznościach (zwłaszcza w Liturgii godzin). W 1250 roku Grzegorz IX zatwierdził ją i przepisał, aby była śpiewana na końcu Kompletu. Mnisi śpiewali ją przed snem, a bracia z Zakonu kaznodziejskiego śpiewali ją w procesji z zapalonymi świecami. Według tradycji bł. Sadok i pozostali Sandomierscy Męczennicy Dominikańscy śpiewali tę pieśń, gdy ich klasztor atakowały tatarskie hordy. W Sandomierzu jedno ze wzgórz i ulica noszą nazwę *Salve Regina*.

Sporo autorów chrześcijańskich opracowało komentarze do tej modlitwy. Wśród nich się wyróżniają: św. Bernard z Clairvaux,

św. Anzelm z Lukki, św. Piotr Kanizy, François De Costere (łac. Franciscus Costerus) i św. Alfons Maria Liguori.

Zdrowa Krolewno miłosierdzia – tłumaczenie antyfony maryjnej *Salve Regina* na język polski z XIV-XV w.

Zachowało się ponad dwadzieścia polskich redakcji antyfony wierszem lub prozą z XIV-XV w. Najstarsze tłumaczenie prozą, być może z końca XIV w., zostało odnaleziona przez Łukasza Gołębiowskiego w zaginionym dziś rękopisie datowanym na rok 1406.

Opublikował je drukiem Wacław Maciejowski w 1852 roku. Najstarsze znane tłumaczenie wierszem (incipit: *Zdrawa gospodzie milosti*) znajdowało się w zaginionym Kancjonale Przeworszczyka z 1435 r., opisanym przez Michała Juszyńskiego w 1820 r. Przekład ten oparto na wersji czeskiej. Tłumaczenie to składało się z

piętnastu nieregularnych wersów bez podziału na strofy. W tekście występowały liczne bohemizmy. Zbliżona wierszowana redakcja znalazła się w dziele *Żywot Pana Jezusa Krysta* Baltazara Opeca w wydaniu drugim z 1522.

Wersja łacińska

Salve Regina, Mater misericordiae,
vita, dulcedo, et spes nostra, salve!

Ad te clamamus

exsules filii Hævae,

Ad te suspiramus, gementes et flentes
in hac lacrimarum valle.

Eia, ergo, advocata nostra,

illos tuos misericordes oculos ad nos
converte.

Et Jésum, benedíctum frúctum
véntris túi,

nóbis post hoc exsílium osténde.

O clémens, o pía, o dúlcis Vírgo
María.

Witaj Królowo, Matko Miłosierdzia,
życie, słodczy i nadziejo nasza,
witaj!

Do Ciebie wołamy

wygnańcy, synowie Ewy,

do Ciebie wzdychamy, jęcząc i
płacząc,

na tym łez padole.

Przeto, Orędowniczko nasza,

one miłosierne oczy Twoje na nas
zwróć,

a Jezusa, błogosławiony owoc żywota
Twojego,

po tym wygnaniu nam okaż.

O łaskawa, o litościwa, o słodka
Panno Maryjo!

---

[1] Bł. Herman z Reichenau lub Herman Kaleka, zwany również Hermanem Chromym, Hermanem Kulawym, Hermannusem Contractusem lub Herimannusem Augiensisem (ur. 18 lipca 1013 w Altshausen, w Szwabii, zm. 24 września 1054 w Reichenau) – benedyktyński mnich związany z klasztorem Reichenau, astronom, matematyk, kompozytor, kronikarz i poeta.

Niepełnosprawny prawdopodobnie od urodzenia, nie poruszał się samodzielnie, czytał i pisał z trudem. Obdarzony wybitnym intelektem, w wieku siedmiu lat, został posłany na naukę do Berna, opata klasztoru

Reichenau. W wieku 30 lat złożył śluby zakonne.

Bł. Herman interesował się historią, muzyką, matematyką oraz astronomią. Napisał kronikę historii świata od narodzin Jezusa Chrystusa do 1054, która jest jednym z głównych źródeł informacji na temat XI wieku. Niektórzy przypisują mu wprowadzenie podziału godziny na minuty. Był jednym z wiodących badaczy zaangażowanych w upowszechnienie dzieł z zakresu matematyki i astronomii dostępnych wówczas jedynie w języku arabskim (por. Herman z Reichenau na Wikipedii).

Znając trudne okoliczności życia Bł. Hermana możemy głębiej zrozumieć słowa: "Do Ciebie wołamy wygnańcy, synowie Ewy, do Ciebie wzdychamy jęcząc i płacząc na tym łez padole". Niektórzy badacze twierdzą, że bł. Herman napisał *Salve Regina* pod

koniec swego życia, gdy na skutek choroby był prawie unieruchomiony i tracił wzrok. Poniekąd wtedy napisał: "one miłosierne oczy Twoje na nas zwróć, a Jezusa, błogosławiony owoc żywota Twojego, po tym wygnaniu nam okaż".

---

pdf | dokument generowany
automatycznie z <https://opusdei.org/pl-pl/article/salve-regina/> (26-03-2025)